

MELDCODE HUISELIJK GEWELD

Koningin Wilhelminaschool
Noordstraat 1
3371 SP Hardinxveld-Giessendam

Versie september 2019

Voorwoord

Arboneel, in de persoon van dhr. J. Jongeneel en in de hoedanigheid van federatief arbo coördinator, heeft zich bezig gehouden met de nieuwe meldcode die vanaf 01-08-2011 in werking is getreden in het onderwijs en per 01-10-2019 is aangepast.. De meldcode is van belang voor een goed en verantwoord beleid met betrekking tot huiselijk geweld en kindermishandeling. Het is belangrijk om deze meldcode en het sociaal veiligheidsplan op termijn te integreren. Er is voor gekozen om beide plannen in eerste instantie afzonderlijk toe te passen. Aan de hand van de ervaringen van beide plannen worden ze zo geïntegreerd dat de beste elementen uit beide plannen worden samengevoegd. Dat kan alleen als je beide plannen op hun eigen waarde in de praktijk test en dan tot een integratie komt. Uiteraard zijn daarbij de praktijkervaringen van doorslaggevende betekenis.

Arboneel zal met de verschillende relevante organisaties ervaringen uitwisselen om tot een goede evaluatie van de meldcode te komen. Deze meldcode is ontwikkeld door het ministerie van volksgezondheid, Welzijn en Sport en door Arboneel aangepast aan de situatie op de Koningin Wilhelminaschool te Hardinxveld-Giessendam. Tevens zijn aanwijzingen uit het samenwerkingsverband WSNS ter harte genomen

De andere organisaties die hun inbreng in dit plan hebben gehad zijn Veilig Thuis, bureau jeugdzorg, en JSO (Jeugd Samenleving en Ontwikkeling).

Een goede samenwerking om tot een verantwoord plan te komen en er voor te zorgen dat de leerlingen veilig en in een goed sociaal milieu kunnen opgroeien. Dat is de verantwoordelijkheid van ons allemaal en past bij de doelstelling en identiteit van de school.

Inhoudsopgave

MELDCODE HUISELIJK GEWELD	1
Voorwoord	2
Inhoudsopgave:	3
Stappenplan voor het handelen bij signalen van huiselijk geweld en kindermishandeling	4
Meldcode met afwegingskader - 2019	6
Route bij signalen van huiselijk geweld en kindermishandeling	8
Route bij signalen mogelijk geweld- of zedendelict door een collega jegens een kind	9
Route bij signalen van seksueel grensoverschrijdend gedrag tussen kinderen onderling	10
I Stappenplan bij signalen van huiselijk geweld en kindermishandeling	11
II Verantwoordelijkheden van de Koningin Wilhelminaschool in het scheppen van randvoorwaarden voor een veilig werk- en meldklimaat	19
III Sociale kaart van de Koningin Wilhelminaschool.....	21

Stappenplan voor het handelen bij signalen van huiselijk geweld en kindermishandeling

De directeur van de

Koningin Wilhelminaschool

Overwegende:

- dat de Koningin Wilhelminaschool, in overeenstemming met de identiteit van de school, verantwoordelijk is voor een goede kwaliteit van dienstverlening aan zijn leerlingen en dat deze verantwoordelijkheid zeker ook aan de orde is in geval van dienstverlening aan leerlingen die (vermoedelijk) te maken hebben met huiselijk geweld of kindermishandeling;
- dat van de medewerkers die werkzaam zijn bij de Koningin Wilhelminaschool op basis van deze verantwoordelijkheid wordt verwacht dat zij in alle contacten met leerlingen en ouders/verzorgers attent zijn op signalen die kunnen duiden op huiselijk geweld of kindermishandeling en dat zij effectief reageren op deze signalen;
- dat de Koningin Wilhelminaschool, een meldcode wenst vast te stellen zodat de medewerkers die binnen de Koningin Wilhelminaschool werkzaam zijn, weten welke stappen van hen worden verwacht bij signalen van huiselijk geweld of kindermishandeling;
- dat de Koningin Wilhelminaschool in deze code ook vastlegt op welke wijze zij de medewerkers bij deze stappen ondersteunt;
- dat onder *huiselijk geweld* wordt verstaan: (dreigen met) geweld, op enigerlei locatie, door iemand uit de huiselijke kring, waarbij onder geweld wordt verstaan: de fysieke, seksuele of psychische aantasting van de persoonlijke integriteit van het slachtoffer, daaronder ook begrepen ouderenmishandeling, eerdergerelateerd geweld en genitale verminking. Tot de huiselijke kring van het slachtoffer behoren: (ex)partners, gezinsleden, familieleden en huisgenoten;
- dat onder *kindermishandeling* wordt verstaan: iedere vorm van een voor een minderjarige bedreigende of gewelddadige interactie van fysieke, psychische of seksuele aard, die de ouders of andere personen ten opzichte van wie de minderjarige in een relatie van afhankelijkheid of van onvrijheid staat, actief of passief opdringen, waardoor ernstige schade wordt berokkend, of dreigt te worden berokkend aan de minderjarige in de vorm van fysiek of psychisch letsel, daaronder ook begrepen eerdergerelateerd geweld en vrouwelijke genitale verminking;
- dat onder *medewerker* in deze code wordt verstaan: de medewerker die voor de Koningin Wilhelminaschool werkzaam is en die in dit verband aan leerlingen van de school zorg, begeleiding, of een andere wijze van ondersteuning biedt; de leerkrachten, andere (pedagogisch) medewerkers en de vrijwilligers.
- dat onder *leerling* in deze code wordt verstaan: de leerling aan wie de medewerker zijn professionele diensten verleent.

In aanmerking nemende:

- de Wet Maatschappelijke Ondersteuning;
- de Wet op de Jeugdzorg;
- de Wet bescherming persoonsgegevens;
- de Wet op het Primair Onderwijs;
- het privacyreglement van de Koningin Wilhelminaschool;

...stelt de volgende Meldcode Huiselijk Geweld en Kindermishandeling vast.

Meldcode met afwegingskader - 2019

- *Afweging 1: Is melden noodzakelijk?*
- *Afweging 2: Is zelf passende en toereikende hulp bieden of organiseren mogelijk?*

Het is van belang dat beide afwegingen in deze volgorde worden genomen. Een leerkracht vraagt zich eerst af of melden noodzakelijk is, aan de hand het afwegingskader. Vervolgens besluit de signalerende leerkracht of het bieden van hulp tot de mogelijkheden van zowel deze leerkracht als de betrokkenen behoort. Wanneer melden volgens het afwegingskader noodzakelijk is, zal de tweede beslissingsvraag over eventuele hulp en aan welke voorwaarden deze moet voldoen, in overleg met Veilig Thuis worden beantwoord.

NB. Leerkrachten in het onderwijs hebben geen hulpverlenende rol. Zij kunnen echter wel hulp organiseren rondom een gezin. Hiervoor kan een beroep gedaan worden op samenwerkingspartners van de school. Leerkrachten kunnen ouders daarnaast ondersteunen door bijvoorbeeld extra opvang te bieden aan de kinderen en uiteraard kunnen zij aan kinderen een veilige omgeving bieden. De school kan van grote toegevoegde waarde zijn aangezien zij goed vinger aan de pols kunnen houden. Zij zien kinderen en ouders immers zeer regelmatig. Onderlinge samenwerking en afstemming tussen sectoren (bijvoorbeeld met de gemeente / GGD / Veilig Thuis) is hierbij erg belangrijk.

Meldnormen: in welke situaties moeten leerkrachten melden?

Leerkrachten moeten een melding doen bij Veilig Thuis in de volgende situaties:

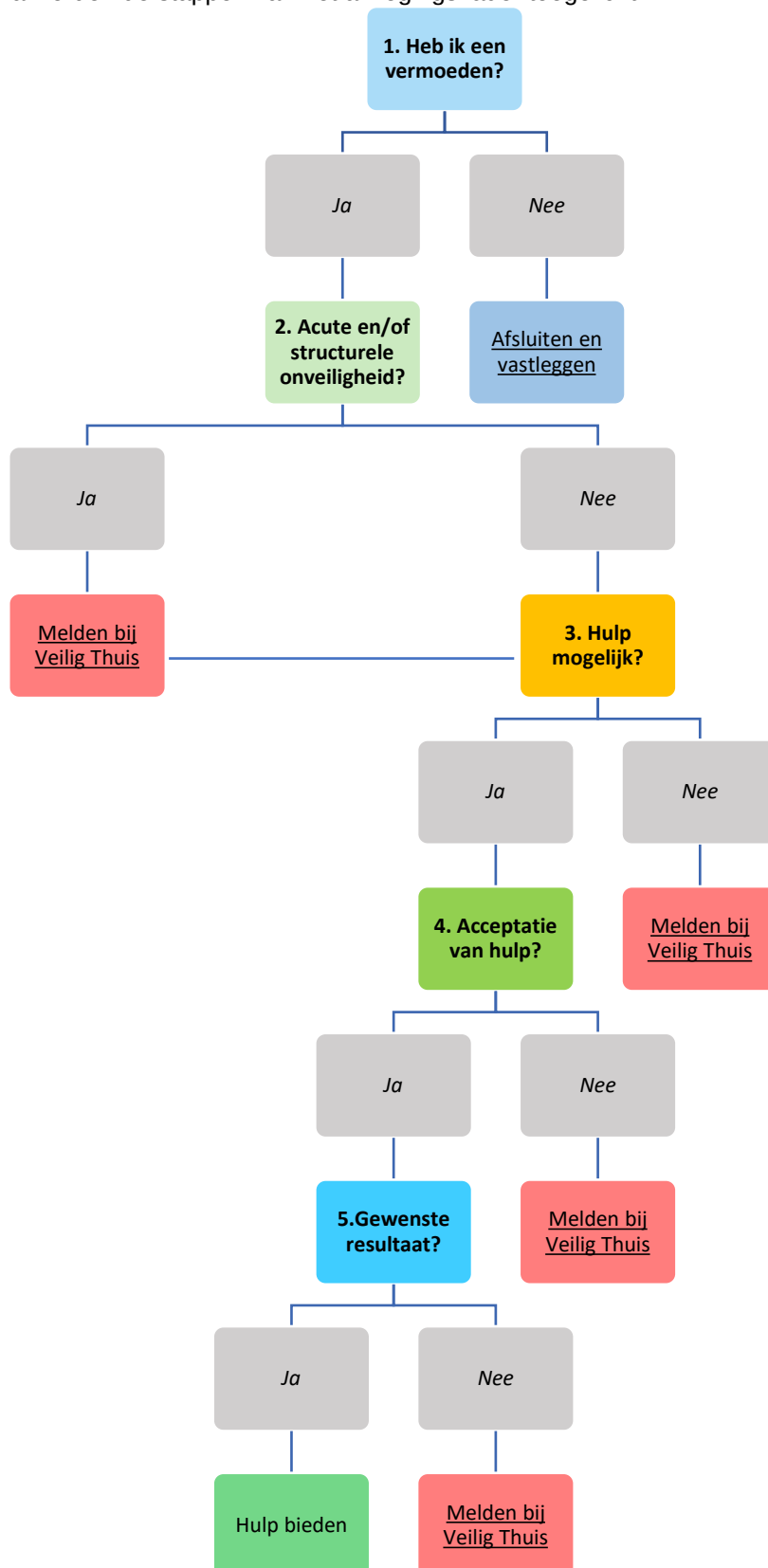
Meldnorm 1: In ALLE gevallen van *acute onveiligheid* en/of *structurele onveiligheid*.

Meldnorm 2: In alle ANDERE gevallen waarin de leerkracht meent dat hij, gelet op zijn competenties, zijn verantwoordelijkheden en zijn professionele grenzen, in onvoldoende mate effectieve hulp kan bieden of kan organiseren bij (risico's op) huiselijk geweld en/of kindermishandeling.

Meldnorm 3: Wanneer een beroepskracht die hulp biedt of organiseert om betrokkenen te beschermen tegen het risico op huiselijk geweld en/of kindermishandeling, constateert dat de onveiligheid niet stopt of zich herhaalt.

Het afwegingskader in beeld

Op deze pagina worden de stappen van het afwegingskader toegelicht.

Route bij signalen van huiselijk geweld en kindermishandeling

stap 1

- **Stap 1: In kaart brengen van signalen**
- De leerkracht observeert de kinderen en ouders
- raadpleegt de signalenlijst
- bespreekt signalen met de IB-er
- deelt de zorg met ouders
- documenteert

stap 2

- **Stap 2: collegiale consultatie en zo nodig raadplegen van Veilig Thuis of een deskundige op het gebied van letselduiding**
- De leerkracht consulteert: interen- en externe collega's, overlegt met de directie, Veilig Thuis of een deskundige op het gebied van letselduiding;
- heeft contact met veilig thuis en geeft een signaal in de verwijsindex (indien van toepassing)
- bespreekt de uitkomsten consultaties met ouders
- documenteert

stap 3

- **Stap 3: Gesprek voeren met de ouder (en indien mogelijk met het kind)**
- De leerkracht deelt de zorg met de ouders
- bespreekt indien mogelijk met het kind
- documenteert

stap 4

- **Stap 4: Wegen van het geweld aan de hand van afwegingskadersen bij twijfel altijd raadplegen van Veilig Thuis**
- Beoordeelt de risicotaxatie
- Vraagt bij twijfel altijd advies bij Veilig Thuis
- Weegt aan de hand van **afwegingskader**
- documenteert

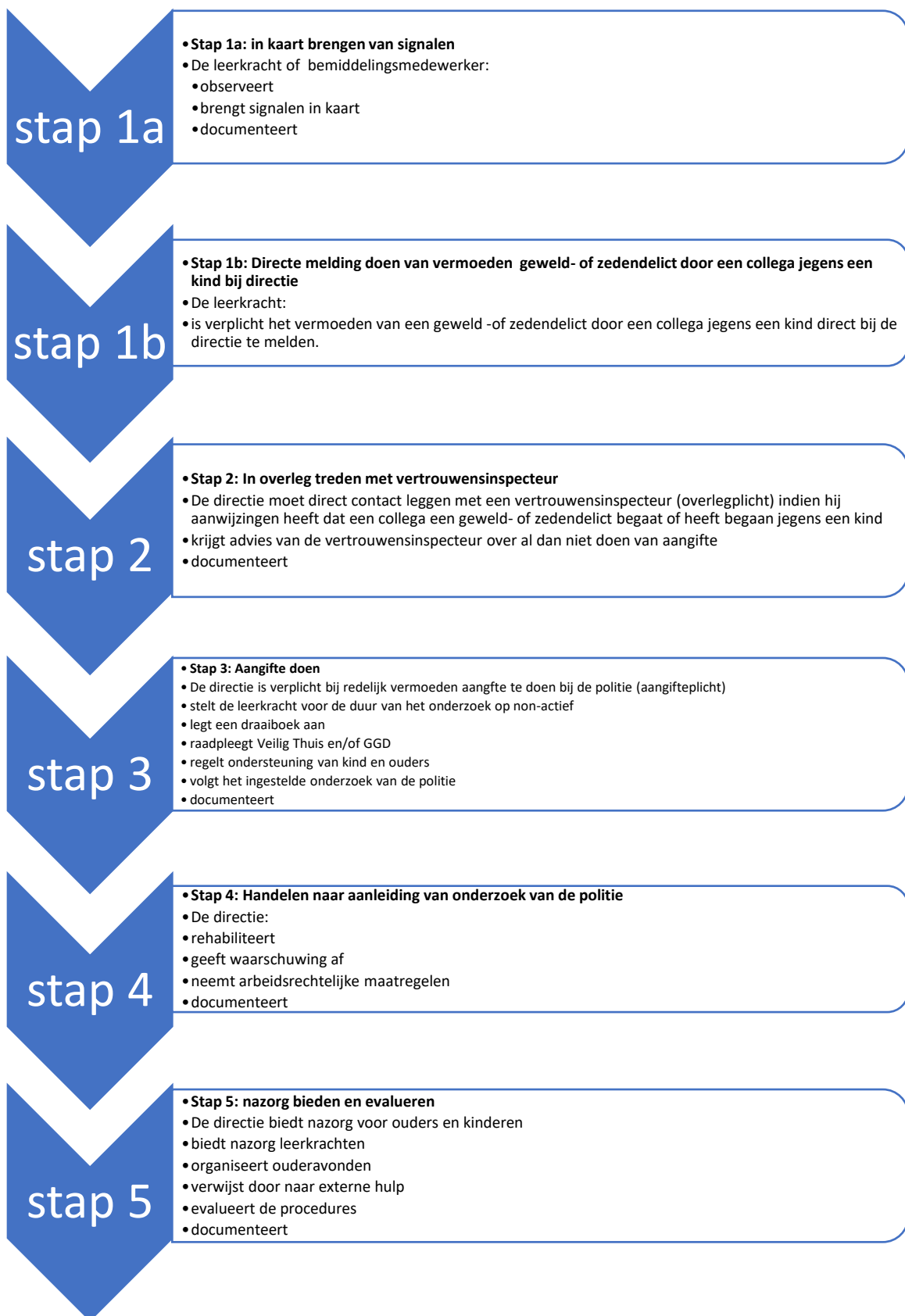
stap 5

- **Stap 5: beslissen over het doen van een melding en het inzetten van noodzakelijke hulp**
- De leerkracht beslist aan de hand van de uitkomsten (van het afwegingskader)
- Bespreekt een melding met de betrokkenen.
- documenteert

stap 6

- **Stap 6: evaluatie na afloop traject**
- Heeft het protocol goed gewerkt?
- Is het afwegingskader goed gebruikt?
- Is veilig thuis en de GGD voldoende geïnformeerd?
- is de communicatie goed verlopen?
- Is er conform de richtlijnen van de AVG gewerkt?

Route bij signalen mogelijk geweld- of zedendelict door een collega jegens een kind

Route bij signalen van seksueel grensoverschrijdend gedrag tussen kinderen onderling

stap 1

- **Stap 1: in kaart brengen van signalen**
- De leerkracht:
 - observeert
 - brengt signalen in kaart
 - bespreekt signalen met IB-er en de directie
 - documenteert

stap 2

- **Stap 2: Melden van het gedrag bij de leidinggevende**
- De leerkracht :
 - meldt het gedrag bij de leidinggevende
 - brengt de ouders van de betrokken kinderen op de hoogte.

stap 3

- **Stap 3: beoordelen ernst van het gedrag**
- De leidinggevende raadpleegt Veilig Thuis en/of GGD
- gaat in gesprek met ouders van zowel het kind dat gedrag vertoont als met de ouders van de kinderen die met het gedrag geconfronteerd worden
- taxeert de ernst van het gedrag: licht (teambespreking) - matig (waarschuwen en inschakelen hulp) - ernstig seksueel overschrijdend gedrag (direct ingrijpen en vervolgen met stap 4)
- documenteert in het kinddossier

stap 4

- **Stap 4: Maatregelen nemen**
- de directie stelt een onderzoek in:
- schakelt experts in van bijv. Veilig Thuis en/of GGD
- organiseert zorg voor kinderen en ouders
- gaat in gesprek met ouders van het kind dat gedrag vertoont en met de ouders van kinderen die geconfronteerd werden met het gedrag over de te nemen maatregelen.
- documenteert

stap 5

- **Stap 5: Beslissen en handelen**
- De directie:
 - beslist naar aanleiding van het onderzoek over de opvang van het kind dat het gedrag heeft vertoond

stap 6

- **Stap 6: nazorg bieden en evalueren**
- De directie biedt nazorg voor ouders, kinderen en leerkrachten
- organiseert ouderavonden
- verwijst door naar externe hulp
- evalueert de procedures
- documenteert

I Stappenplan bij signalen van huiselijk geweld en kindermishandeling

STAP 1 in kaart brengen van signalen

Breng signalen in kaart die je zorgen bevestigen of ontkrachten. Leg signalen en vervolgstappen objectief en feitelijk vast in het dossier. Voer indien nodig de kind check uit.

STAP 2 Advies vragen aan deskundige collega of Veilig Thuis

Overleg met een deskundige collega om signalen te duiden. Raadpleeg zo nodig Veilig Thuis of een forensisch arts. Neem bij een gerelateerd geweld, huwelijksdwang of vrouwenbesnijdenis direct contact op met Veilig Thuis.

STAP 3 Gesprek met ouders en/of kind

Bespreek je zorgen zo snel mogelijk met de ouders en met het kind zelf. Alleen als jouw veiligheid of die van het kind in gevaar kan komen door een gesprek kun je hiervan afzien.

STAP 4 Wegen van het geweld

Maak een inschatting van de aard en de ernst van de situatie op basis van de informatie uit stap 1 tot en met 3. Vraag bij twijfel advies aan Veilig Thuis.

* Blijft je vermoeden bestaan? Indien nee: meldcode afsluiten

* Zo ja, is er sprake van (een vermoeden van) acuter of structurele onveiligheid?

STAP 5 Neem twee beslissingen

1. Is melden noodzakelijk

Als je acute of structurele onveiligheid vermoedt, doe je een melding bij Veilig Thuis en beoordeel je gezamenlijk of hulp bieden of organiseren ook tot de mogelijkheden behoort.

2. Is hulp (ook) mogelijk?

Beantwoord de volgende vragen:

- Ben je in staat om effectieve hulp te bieden of te organiseren?
- Werken de betrokkenen mee aan de geboden hulp?
- Leidt de hulp binnen de gewenste termijn tot duurzame veiligheid en welzijn van alle betrokkenen? Indien 'nee', dan alsnog melden bij Veilig Thuis

Stap 1: In kaart brengen van signalen

Bij vroeg signalering worden signalen gezien die duiden op een zorgelijke of mogelijk bedreigde ontwikkeling. Zelden zullen deze signalen direct duidelijkheid geven over de oorzaak zoals huiselijk geweld of kindermishandeling. Het is daarom verstandig uit te gaan van de signalen die u als leerkracht of andere betrokkene bij de leerling of in de interactie tussen ouder en leerling waarneemt. In de signalenlijst uit de handleiding vindt u een overzicht van de signalen.

Maak bij het signaleren van huiselijk geweld of kindermishandeling gebruik van het vroeg signaleringsinstrument van uw school of van de signaleringslijst Huiselijk geweld en kindermishandeling uit de bijbehorende handleiding.

In deze fase observeert u de leerling in de klas en eventueel daarbuiten (bijvoorbeeld tijdens een huisbezoek) waardoor u de signalen in kaart kunt brengen; op school hebben we daar observatielijsten voor.

Het is **niet** gebruikelijk om in gesprek te gaan met de ouder tijdens haal- en brengmomenten. Tijdens de globale uitwisseling over de activiteiten van de dag, de leerling en de feitelijkheden die u opvallen, krijgt u een beeld waardoor u ook met informatie van de ouder de situatie in kaart kunt brengen.

Daarnaast observeert u de ouder en het kind tijdens overige contactmomenten. U verzamelt alle signalen waardoor u duidelijker krijgt of er zorgen zijn en welke zorgen dit zijn.

Alle gegevens die te maken hebben met het signaleren en handelen legt u schriftelijk vast. Gespreksverslagen kunt u door betrokkenen laten ondertekenen. Hierdoor kunt u later bij de inspectie van het onderwijs verantwoording afleggen indien dit wordt gevraagd. U kunt dit vastleggen in het leerlingendossier, dat in een gesloten kast of digitaal wordt bewaard. De directie en leerkrachten van de Koningin Wilhelminaschool te Hardinxveld-Giessendam werken met bestanden die met een wachtwoord beveiligd zijn. Dit vanwege de privacygevoelige gegevens die u verzamelt.

Leg in het leerlingdossier de volgende gegevens vast:

- Vermeld altijd datum, plaats, situatie en overige aanwezigen.
- Signalen die duidelijk maken welke zorgen u ziet, hoort of ruikt.
- Signalen die een vermoeden van huiselijk geweld of kindermishandeling bevestigen of ontkrachten.
- Contacten over deze signalen.
- Stappen die worden gezet.
- Besluiten die worden genomen.
- Vervolgaantekeningen over het verloop.

Beschrijf uw signalen zo feitelijk mogelijk:

- Worden ook hypothesen en veronderstellingen vastgelegd, vermeld dan uitdrukkelijk dat het gaat om een hypothese of veronderstelling. Maak een vervolgaantekening als een hypothese of veronderstelling later wordt bevestigd of ontkracht.
- Vermeld de bron als er informatie van derden wordt vastgelegd.
- Leg diagnoses alleen vast als ze zijn gesteld door een medewerker die hierin geschoold is (bijvoorbeeld een orthopedagoog of een medewerker Veilig Thuis).

Betreffen de signalen 'geweld' of 'mishandeling' gepleegd door een medewerker, meld de signalen dan bij de leidinggevende of de directie, conform de *Wet Preventie en bestrijding van seksueel geweld en seksuele*

intimidatie in het onderwijs, artikel 4 Verplichting tot overleg en aangifte inzake zedenmisdrijven (meld- en aangifteplicht). In dat geval is dit stappenplan niet van toepassing.

Handelingsprotocol

Vanuit de GGD Utrecht is het online handelingsprotocol kindermishandeling en huiselijk geweld opgezet. Dit protocol is op maat gemaakt voor basisscholen. Het protocol is gebaseerd op de Wet meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling. Dit digitale handelingsprotocol is verdeeld in drie onderdelen aan de hand van de competenties van de medewerkers binnen de school.

Stap 2: Advies vragen aan deskundige collega of Veilig Thuis

Binnen deze aanpak is een van de (verplichte) stappen van de een deskundige collega of Aandachtsfunctionaris te consulteren. Dat impliceert dat die specifieke deskundigheid ook in huis (binnen de organisatie) aanwezig moet zijn. Organisaties waar de meldcode op van toepassing is wordt geadviseerd om een Aandachtsfunctionaris aan te stellen.

Het bevoegd gezag (bestuur en directie) moet altijd op de hoogte zijn van een melding binnen de Meldcode.

Consultatie is mogelijk met een collega, de intern begeleider (= de aandachtsfunctionaris), de jeugdverpleegkundige of jeugdarts. Tevens kan gebruik worden gemaakt van samenwerking met het Centrum voor Jeugd en Gezin (CJG).

Om de leerling 'open' (niet anoniem) te bespreken met externe deskundigen is schriftelijke toestemming van de ouder vereist. Indien u in het contact transparant en integer bent, is de kans groot dat over deze zaken een open gesprek mogelijk is. In de meeste gevallen wordt toestemming door de ouder gegeven. Veilig Thuis kan advies geven over het in gesprek gaan met de ouder.

Indien de ouder weigert, is dit een zorgelijk signaal en moet het worden meegenomen in de weging (stap 4). De leerling kan overigens anoniem worden besproken wanneer de ouder geen toestemming heeft gegeven, maar dit verdient niet de voorkeur vanwege de eventuele vervolgacties.

Indien u ook maar enige twijfel heeft over de oorzaak van de situatie en/of eventuele mogelijke onveiligheid bij de leerling, moet u advies vragen bij Veilig Thuis. Veilig Thuis kan een eerste weging maken of het terecht is dat u zich zorgen maakt over deze situatie en of er mogelijk sprake kan zijn van kindermishandeling of huiselijk geweld. Zorgvuldig handelen vereist dat u nagaat of u advies moet vragen bij Veilig Thuis.

Voor het bespreken in het schoolondersteuningsteam wordt een intakegesprek met ouder en/of leidster door het maatschappelijk werk of een ander lid van het ondersteuningsteam gevoerd. Door de ouder continu te betrekken en in overleg te treden, is de kans groter dat de ouder gemotiveerd is om de situatie te verbeteren en/of hulp te aanvaarden.

Noodsituaties

Bij signalen die wijzen op acuut en zodanig ernstig geweld dat de leerling of een gezinslid daartegen onmiddellijk moet worden beschermd, kunt u meteen advies vragen aan het Veilig Thuis. Komt men daar, op basis van de signalen, tot het oordeel dat onmiddellijke actie is geboden, dan kunt u zo nodig in hetzelfde gesprek een melding doen zodat op korte termijn de noodzakelijke acties in gang kunnen worden gezet. Soms kan een anonieme melding bij Veilig Thuis gedaan worden, maar Veilig Thuis probeert anonimiteit in de meldingen te vermijden.

In noodsituaties kunt u overigens ook contact zoeken met de crisisdienst van het Sociaal Team en/of de politie vragen om hulp te bieden.

Stap 3: Gesprek met de ouder en/of kind

1. Leg de ouder het doel uit van het gesprek.
2. Beschrijf de feiten die u hebt vastgesteld en de waarnemingen die u hebt gedaan.
3. Nodig de ouder uit om een reactie hierop te geven.
4. Kom pas na deze reactie zo nodig en zo mogelijk met een interpretatie van hetgeen u hebt gezien, gehoord en waargenomen. In geval van een vermoeden van (voorgenomen) vrouwelijke genitale verminking (meisjesbesnijdenis) of eengerelateerd geweld neemt u met spoed contact op met het Veilig Thuis.
5. Legt het gesprek vast en laat het indien mogelijk ondertekenen door alle betrokkenen.

In de meeste gevallen is het onduidelijk wat de oorzaken zijn van de signalen. Door ouders te informeren en informatie uit te wisselen over de ontwikkeling van de leerling, kunnen zorgen verduidelijkt, ontkracht of bekrachtigd worden. Nodig de ouder expliciet uit tot het geven van zijn/haar mening en vraag door over leerling gerelateerde onderwerpen in de thuissituatie. Herkent de ouder de situatie? Hoe gedraagt de leerling zich thuis? Hoe reageert de ouder daarop? Hoe gaat het opvoeden thuis? Hoe reageert de leerling hierop? Hoe is de ontwikkeling van de leerling tot nu toe verlopen? Wat vindt de ouder daarvan? Hoe ervaart de ouder de opvoeding en zijn rol als ouder?

Breng de ouder na overleg met anderen op de hoogte. Informeer en wissel tijdens deze contacten continue uit over de ontwikkeling van de leerling en de zorgen die u hebt. Indien een handelingsplan wordt ingezet voor de leerling, bespreek dit met de ouder. Bespreek ook tussentijds en na afloop de resultaten van het handelingsplan. Indien de ouder de zorgen herkent kan een begin worden gemaakt met het onderzoeken van kansen en oplossingen. Daarnaast kunnen handelingsadviezen worden uitgewisseld voor in de klas en thuis.

Indien tijdens het gesprek met de ouder blijkt dat de zorgen een andere oorzaak hebben, kunt u dit traject afsluiten. U kunt de leerling en de ouder binnen de interne en externe zorgstructuur van de school verder begeleiden.

Het doen van een melding bij Veilig Thuis zonder dat de signalen zijn besproken met de ouder, is alleen mogelijk als:

- de veiligheid van de ouder, die van u zelf, of die van een ander in het geding is; of
- als u goede redenen hebt om te veronderstellen dat de ouder door dit gesprek het contact met u zal verbreken en de school zal verlaten.

Bij het vragen van advies aan Veilig Thuis geldt dit niet, advies vragen mag altijd anoniem.

Stap 4: Wegen van het geweld

Het volgende afwegingskader kan gebruikt worden:

Afwegingskader: onderdeel van de meldcode

Onderstaand figuur toont de vijf stappen uit de Meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling.

Ter ondersteuning van de beslissingen in stap 5 is in stappen 4 en 5 een afwegingskader toegevoegd.

Er is een basisdocument Afwegingskader beschikbaar voor alle beroepsgroepen. Het onderliggende Afwegingskader is de uitwerking voor het Onderwijs, inclusief leerplicht en RMC.

In Stap 5 worden twee beslissingen genomen:

het beslissen of een melding bij Veilig Thuis noodzakelijk is en, vervolgens
het beslissen of het zelf bieden of organiseren van hulp mogelijk is.

Het is van belang dat in stap 5 beide beslissingen en in de genoemde volgorde worden genomen. De betrokken persoon in het onderwijs/de leerplichtambtenaar (dit kan de aandachtfunctionaris zijn) vraagt zich op basis van signalen en het gesprek met ouders af of melden noodzakelijk is aan de hand van vijf afwegingsvragen. Vervolgens

besluit deze of het bieden of organiseren van hulp tot de mogelijkheden van zowel de school/leerplichtambtenaar als de betrokkenen (ouders/verzorgers) behoort. Als melden volgens het afwegingskader noodzakelijk is, moet de tweede beslissingsvraag over eventuele hulp in overleg met betrokkenen en Veilig Thuis beantwoord worden. Melden is niet verplicht en kan ook anoniem.

Uitwerking van de vijf afwegingsvragen en beslissingen in stappen 4 en 5 van de meldcode voor het Onderwijs en Leerplicht

1. Vermoeden wegen

Ik heb de stappen 1 t/m 3 van de Meldcode doorlopen en

A: op basis van deze doorlopen stappen is er geen actie nodig: dossier vastleggen en sluiten

B: ik heb een sterk vermoeden van huiselijk geweld en/of kindermishandeling

Het bevoegd gezag van mijn school is op de hoogte (in geval het vermoeden door schoolmedewerker wordt geconstateerd). Ga verder naar afweging 2.

2. Veiligheid

Op basis van de stappen 1 t/m 4 van de Meldcode schatten wij als school (functionarissen en bevoegd gezag)/leerplicht in dat er sprake is van acute en/of structurele onveiligheid:

A: NEE -> ga verder naar afweging 3

B: JA of twijfel -> direct (telefonisch) (anoniem) melding doen bij Veilig Thuis. De afwegingen hierna worden met Veilig Thuis doorlopen.

3. Hulp

Ben ik, of iemand anders in mijn school¹ of een ketenpartner² in staat om effectieve hulp te bieden of te organiseren en kan de dreiging voor mogelijk huiselijk geweld of kindermishandeling afgewend worden?

A: NEE -> melden bij Veilig Thuis, die binnen 5 werkdagen een besluit neemt en terugkoppelt naar de melder

B: JA -> ga verder met afweging 4

4. Hulp

Aanvaarden de betrokkenen de hulp zoals in afweging 3 is georganiseerd en zijn zij bereid zich actief in te zetten?

A: NEE -> melden bij Veilig Thuis

B: JA -> hulp in gang zetten, termijn afspreken waarop effect meetbaar of merkbaar moet zijn.

Zo concreet mogelijk maken en documenteren. Spreek af wie welke rol heeft en benoem casemanager. Spreek af welke taken alle betrokkenen en specifiek de casemanager heeft, zodat de verwachtingen voor iedereen helder zijn. Leg vast, voer uit en ga verder met afweging 5.

5. Resultaat

Leidt de hulp binnen de afgesproken termijn tot de afgesproken resultaten ten aanzien van de veiligheid, het welzijn en/of het herstel van de direct betrokkenen?

A: NEE -> melden bij Veilig Thuis

B: JA -> hulp afsluiten met vastgelegde afspraken over het monitoren³ van de veiligheid van alle betrokkenen.

¹ Hierbij valt te denken aan functionarissen uit de 2e lijnsondersteuning in de school, altijd onder verantwoordelijkheid van het bevoegd gezag (dus geen docenten, wel een zorgcoördinator, een vertrouwenspersoon, een orthopedagoog, een schoolpsycholoog, een intern begeleider, een schoolmaatschappelijk werker,)

² Betrokken functionarissen vanuit de gemeente. Per gemeente verschillend; hierbij valt te denken aan de leerplichtambtenaar of een medewerker van een buurt- of wijkteam dat betrokken is bij de school of een medewerker van de GGD/Jeugdgezondheidszorg.

³ Aanbeveling: spreek een nazorgtraject af. Leg termijnen en verwachtingen vast.

Op 3 juli 2018 wordt de werkwijze van Veilig Thuis vastgesteld. Dan zal er ook een website worden geopend.

Stap 5: Neem twee beslissingen

1. Is melden noodzakelijk?

Als je acute of structurele onveiligheid vermoedt, doe je een melding bij Veilig Thuis en beoordeel je gezamenlijk of hulp bieden of organiseren tot de mogelijkheden behoort.

2. Is hulp (ook) mogelijk?

Beantwoord de volgende vragen:

- *Ben je in staat effectieve hulp te bieden of organiseren?*
- *Werken betrokkenen mee aan de geboden hulp?*
- *Leidt de hulp binnen de gewenste termijn tot duurzame veiligheid en welzijn van alle betrokkenen?*

Indien 'nee' (alsnog) melden bij Veilig Thuis.

Bespreek uw melding vooraf met de ouder.

1. Leg uit waarom u van plan bent een melding te gaan doen en wat het doel daarvan is.
2. Vraag de ouder(s) uitdrukkelijk om een reactie.
3. In geval van bezwaren van de ouder(s), overleg op welke wijze u tegemoet kunt komen aan deze bezwaren en leg dit in het document vast.
4. Is dat niet mogelijk, weeg de bezwaren dan af tegen de noodzaak om uw leerling of zijn gezinslid te beschermen tegen het geweld of de kindermishandeling. Betrek in uw afweging de aard en de ernst van het geweld en de noodzaak om de leerling of zijn gezinslid door het doen van een melding daartegen te beschermen.
5. Doe een melding indien naar uw oordeel de bescherming van de leerling of zijn gezinslid de doorslag moet geven.

Van contacten met de leerling en/of ouder over de melding kunt u afzien:

- als de veiligheid van de leerling, die van u zelf, of die van een ander in het geding is; of
- als u goede redenen hebt om te veronderstellen dat de ouder(s) daardoor het contact met u zal verbreken.

Indien na enige periode onvoldoende verbetering zichtbaar is, is het van belang opnieuw contact op te nemen met Veilig Thuis en eventueel opnieuw een melding te doen. Veilig Thuis adviseert, indien nodig, meerdere keren contact op te nemen indien u onvoldoende verbetering of verslechtering ziet.

Meent u, op basis van uw afweging in stap 4, dat u de leerling en zijn gezin redelijkerwijs *voldoende* tegen het risico op huiselijk geweld of op kindermishandeling kunt beschermen:

- *organiseer* dan de noodzakelijke hulp;
- *volg* de effecten van deze hulp; en
- *doe* alsnog een *melding* als er signalen zijn dat het huiselijk geweld of de kindermishandeling niet stopt, of opnieuw begint.

De verantwoordelijke medewerker binnen de school bespreekt met de ouder de uitkomst van de afweging. Bespreek met de ouder de verder te nemen stappen voor geadviseerde hulpverlening voor de leerling en/of de ouder. Geef informatie en maak afspraken over de eventuele indicaties die nodig zijn voor verdere hulp. Verwijs de ouder door en vraag daarna of de ouder is aangekomen bij de hulp.

Maak in de klas afspraken over begeleidings- en zorgbehoeften van de leerling. Stel een handelings- of begeleidingsplan op en voer dit uit. Deel de uitkomst van deze bespreking met de ouders.

II Verantwoordelijkheden van de Koningin Wilhelminaschool in het scheppen van randvoorwaarden voor een veilig werk- en meldklimaat

Om het voor medewerkers mogelijk te maken om in een veilig werkklimaat huiselijk geweld en kindermishandeling te signaleren en om de stappen van de meldcode te zetten, draagt *de Koningin Wilhelminaschool* er zorg voor dat:

de directie

- de meldcode opneemt in het zorgbeleid en/of veiligheidsbeleid van de school;
- de interne vertrouwenspersonen naast IB-ers aanstelt als aandachtsfunctionaris huiselijk geweld en kindermishandeling;
- deskundigheidsbevordering opneemt in het scholingsplan; dit kan in overleg met bijvoorbeeld Veilig Thuis plaatsvinden.
- regelmatig trainingen en andere vormen van deskundigheidsbevordering aanbiedt aan medewerkers, zodat medewerkers voldoende kennis en vaardigheden ontwikkelen en ook op peil houden voor het signaleren van huiselijk geweld en kindermishandeling en voor het zetten van de stappen van de code;
- de meldcode laat aansluiten op de werkprocessen binnen de organisatie;
- binnen de organisatie en in de kring van ouders bekendheid geeft aan het doel en de inhoud van de meldcode;
- afspraken maakt over de wijze waarop de Koningin Wilhelminaschool zijn medewerkers zal ondersteunen als zij door ouders worden aangesproken op de wijze waarop zij de meldcode toepassen;
- eindverantwoordelijkheid draagt voor de uitvoering van de meldcode.

de intern begeleiders en interne vertrouwenspersonen

- als aandachtsfunctionaris huiselijk geweld en kindermishandeling zijn aangesteld;
- als vraagbaak fungeren binnen de organisatie voor algemene informatie over (de meldcode) kindermishandeling;
- de sociale kaart in de meldcode invullen;
- taken vaststellen van een ieder (wie, doet wat, wanneer) en deze in de meldcode vastleggen;
- de meldcode laten aansluiten op de zorgstructuur van de organisatie;
- de aansluiting van de meldcode op de werkprocessen uitvoeren;
- de aansluiting van de meldcode op de zorgstructuur uitvoeren;
- ervoor zorgen dat er voldoende deskundigen intern en extern beschikbaar zijn om de medewerkers te kunnen ondersteunen bij het signaleren en het zetten van de stappen van de meldcode;
- de werking van de meldcode regelmatig evalueren en zo nodig acties in gang zetten om de toepassing van de meldcode te optimaliseren;
- afspraken maken over de wijze waarop de Koningin Wilhelminaschool de verantwoordelijkheid opschaaft indien de signalering en verwijzing voor een leerling stagneert;
- samenwerkingsafspraken vastleggen met ketenpartners in de meldcode (sociale kaart);
- de uitvoering van de meldcode coördineren bij een vermoeden van huiselijk geweld en/of kindermishandeling;
- waken over de veiligheid van de leerling bij het nemen van beslissingen;
- zo nodig contact opnemen met Veilig Thuis voor advies of melding;
- de genomen stappen evalueert met betrokkenen;
- toezien op zorgvuldige omgang met de privacy van het betreffende gezin;
- toezien op dossiervorming en verslaglegging.

leerkrachten:

- signalen herkennen die kunnen wijzen op kindermishandeling of huiselijk geweld;
- kennis hebben van de stappen volgens de meldcode;

de intern begeleiders, de interne vertrouwenspersonen, de leerkrachten en de vrijwilligers zijn *niet* verantwoordelijk voor:

- het vaststellen of er al dan niet sprake is van kindermishandeling of huiselijk geweld;
- het verlenen van professionele hulp aan ouders of leerlingen (begeleiding).

Het Nederlands Jeugdinstituut (NJI) heeft 'Competenties in relatie tot kindermishandeling' opgesteld. Dit document geeft aan welke competenties nodig zijn om adequaat binnen school te kunnen signaleren en handelen. De competenties worden per functie beschreven. U kunt dit bestand downloaden via het NJI of JSO.

III Sociale kaart van de Koningin Wilhelminaschool

Deze sociale kaart invullen met de organisatiespecifieke samenwerkingspartners. Indien mogelijk ook een contactpersoon invullen.

Organisatie : Politie alarmnummer (bij noodsituaties)
Telefoonnummer : 112

Organisatie : Crisisdienst Bureau Jeugdzorg (bij noodsituaties)
Adres : Johan de Wittstraat 40b, 3311 KJ Dordrecht
Telefoonnummer : 078-6334700,
Spoed : 0900-9955599

Organisatie : Veilig Thuis
Contactpersoon :
Adres : postbus 1045, 3300 BA Dordrecht
Telefoonnummer : 0800 2000
Bezoekadres : Johan de Wittstraat 40, 3311 KJ Dordrecht

Organisatie : School Maatschappelijk Werk (brugfunctionaris Sociaal Team)
Contactpersoon : Marja Poker
Adres :
Telefoonnummer: : 06-27209979
E-mailadres : Marja.poker@vivenz.nl

Organisatie : GGZ
Contactpersoon :
Adres :
Telefoonnummer :
E-mailadres :

Organisatie : MEE
Contactpersoon :
Adres :
Telefoonnummer : 0900 999 88 88 :

Organisatie : Politie (ook sociale jeugd- zedenzaken)
Contactpersoon : wijkagenten Hardinxveld-Giessendam (Tiny Hol, Jaap Hartkoorn, Willem Doesberg)
Adres : Tesselschadestraat 1, Hardinxveld-Giessendam
Telefoonnummer : 0900-8844

Organisatie : Steunpunt Huiselijk Geweld
Contactpersoon : 24 uur per dag bereikbaar per telefoon
Adres :
Telefoonnummer : 0909 63 53 786 (Zorg & Overlast). U wordt doorverbonden met een steunpunt bij u in de buurt en krijgt advies, informatie of direct hulp. :

Organisatie : Arboneel – arbo, verzuim en re-integratie

Contactpersoon : Dhr. J.M.W. (Jaap) Jongeneel (gecertificeerd casemanager)

Adres : Allendesingel 55, 6716 GM EDE

Telefoonnummer : 06-43482276

E-mailadres : info@arboneel.nl

Organisatie : Perspectief Psychologenpraktijk

Contactpersoon :

Adres : Kastanjeplein 8, 3381 LT Giessenburg

Telefoonnummer : 088-6460300

E-mailadres : regio-west@psychologenpraktijkperspectief.nl

Organisatie : ARBODIENST

Contactpersoon : Perspectief groep BV

Adres : 3841 GE Harderwijk

Telefoonnummer : 0341-438700

E-mailadres : info@perspectief.eu

BIJLAGE: begrippen en definities

Algemene meldnormen (leidende principes t.b.v. afwegingskaders)

Het doen van een melding bij Veilig Thuis van mogelijk huiselijk geweld of mogelijke kindermishandeling is een professionele norm en als zodanig noodzakelijk:

Meldnorm A	In ALLE gevallen van acute onveiligheid en/of structurele onveiligheid.
Meldnorm B	In alle ANDERE gevallen waarin de aandachtsfunctionaris/leerplichtambtenaar meent dat hij, gelet op zijn competenties, zijn verantwoordelijkheden en zijn professionele grenzen, in onvoldoende mate effectieve hulp kan bieden of kan organiseren bij (risico's op) huiselijk geweld en/of kindermishandeling.
Meldnorm C	Als een aandachtsfunctionaris/leerplichtambtenaar die hulp biedt of organiseert om betrokkenen te beschermen tegen het risico op huiselijk geweld en/of kindermishandeling constateert dat de onveiligheid niet stopt of zich herhaalt.

Acute onveiligheid, structurele onveiligheid en disclosure

Acute onveiligheid

Definitie	Een persoon is in direct fysiek gevaar, diens veiligheid is de komende dagen niet gegarandeerd en hij of zij heeft direct bescherming nodig.
Toelichting	Bij het afwegen van signalen van huiselijk geweld en/of kindermishandeling schat een beroepskracht allereerst en voortdurend in of een betrokkene acuut (levens)gevaar loopt. Dit betreft de aanwezigheid van fysiek of seksueel geweld (met of zonder letsel) of, in geval van zorgafhankelijke kinderen of (oudere) volwassenen, de afwezigheid van de meest basale verzorging (waaronder eten, drinken, kleding en onderdak) maar bijvoorbeeld ook om het onnodig toedienen van medicijnen of het verrichten van onnodige zorg.
Voorbeelden	• Door geweld toegebrachte verwonding die medische behandeling behoeft.• Ernstig letsel met een vermoeden dat dit is toegebracht, of een poging daartoe.• Poging tot verwurging.• Wapengebruik.• Geweld tijdens de zwangerschap.• (Vermoeden van) seksueel misbruik of seksueel geweld of seksuele exploitatie van kinderen jonger dan 18 jaar.• Acute bedreiging om zichzelf of een naaste (waaronder (ex)-partner, kinderen of familielid) te doden, ernstig letsel toe te brengen of hun vrijheid te benemen (familiedrama, eerwraak, vrouwelijke genitale verminking).• Onthouden van zorg die acuut de gezondheid bedreigt van -9 maanden tot + 100 jaar, waaronder het onthouden van voedsel.• Als een ouder/verzorger (medische) klachten/aandoeningen bij een kind verzint/aandikt, (medische) onderzoeksgegevens betreffende bij het kind bestaande klachten en afwijkingen vervalst of in het kader van een onderzoek selectief verstrek of (medische) klachten en afwijkingen bij het kind daadwerkelijk veroorzaakt.• Vrijheidbeperkende maatregel voor pleger loopt af zonder dat er afdoende veiligheidsmaatregelen genomen zijn.• Acuut onveilige situatie bestaat of zorg dreigt weg te vallen vanwege suïcidepoging, automutilatie, acuut psychiatrisch beeld, intoxicatie door alcohol

of drugs.

- Noodgedwongen vlucht van huis door (dreiging van) huiselijk geweld en/of kindermishandeling.
- een minderjarig kind dat alleen gelaten wordt in huis zonder toezicht en verzorging van een volwassene
- Minderjarigen die opgesloten worden in huis en onthouden worden van eten en drinken
- Minderjarigen die met een alleenstaande ouder leven, waarbij deze ouder een acute psychose krijgt
- etc.

Structurele onveiligheid

Definitie Er is sprake van herhaling of voortduren van onveilige situaties of van geweld.

Toelichting Een voorgeschiedenis van huiselijk geweld of kindermishandeling is de belangrijkste voorspeller voor voortduren van onveiligheid (plegerschap en slachtofferschap) in de toekomst.

- Voorbeelden**
- Minderjarigen die opgroeien bij ouders met zodanig ernstige (psychosociale, relationele) problematiek ten gevolge van verstandelijke beperking, middelenverslaving, psychische problematiek dat de fysieke en emotionele veiligheid van het kind bij herhaling en/ of voortdurend wordt bedreigd en de ontwikkelmogelijkheden van deze minderjarigen structureel ingeperkt worden.
 - Vergelijkbare situaties met kwetsbare ouderen en een mantelzorger.
 - Ernstige verwaarlozing die voor jonge opgroeiende kinderen blijvende schade kan veroorzaken.
 - Escalerende vormen van stalking in partnerrelaties.
 - Minderjarige die geregeld getuige is van huiselijk geweld tussen ouders.
 - Minderjarigen die een hoog schoolverzuim hebben.
 - Minderjarigen die geregeld fysiek mishandeld worden.
 - etc.

Disclosure

Definitie Slachtoffers die uit zichzelf een beroepskracht om hulp vragen of zich uiten bij (mogelijk) huiselijk geweld en/of kindermishandeling.

Toelichting Als een slachtoffer, kind of volwassene, uit zichzelf een beroepskracht om hulp vraagt bij huiselijk geweld en/of kindermishandeling of zich hierover uit zonder hulp te vragen, betekent dit veelal dat het (minderjarige) slachtoffer een acute crisis ervaart en vreest voor de veiligheid

en/of het welzijn van zichzelf of gezinsleden.

Het met onvoldoende voorbereiding met de ouders/verzorgers bespreken van de (door het slachtoffer) geuite zorgen kan leiden tot (verergering van) situaties van acute of structurele onveiligheid. Dit geldt uitdrukkelijk ook voor specifieke vormen van huiselijk geweld zoals (ex)partnerstalking, huwelijksdwang, mensenhandel, eengerelateerd geweld en oudermishandeling.

Een professionele norm tot melden betekent in dit geval zorgvuldige afstemming over de vervolgacties tussen de beroepskracht, Veilig Thuis en het slachtoffer.

Bij de keuze voor wel/niet melden staat de veiligheid van het slachtoffer altijd voorop.